

Školní vzdělávací program školní družiny při základní škole Edisona

Provozovatel

Název provozovny Školní družina, Základní škola Edisona
Adresa provozovny Bítovská 1122/5
140 00 Praha 4
IZO 181 120 933
IČO 094 42 065

Ředitelka školy Mgr. Pavla Sadilová, MBA
Kontakty Tel: +420 602 462 617
e-mail: pavla.sadilova@edisona.cz

Zřizovatel

Název Základní škola Edisona s.r.o.
Adresa Blatovská 891/3
100 00 Praha 10
Kontakty IČ: 09442065
Tel: +420 602 462 617
e-mail: pavla.sadilova@edisona.cz

Schválila dne 31.8.2024

.....

Obsah:

Školní vzdělávací program školní družiny při základní škole Edisona	1
Všeobecná charakteristika školní družiny	3
Charakteristika vzdělávacího programu a jeho cíle	3
Cíle vzdělávání	3
kompetence k trávení volného času	4
kompetence k učení	4
kompetence k řešení problémů	4
komunikativní kompetence	4
sociální a interpersonální kompetence	4
občanské kompetence	4
Jednotlivé oblasti školní družiny a jejich výukové cíle	5
pohyb	5
pobyt venku	5
kreativita a dovednosti	5
relaxace	5
Délka a časový plán vzdělávání	5
Evaluace činností školní družiny	5
Formy a obsah vzdělávání ve školní družině	6
Zájmové činnosti	6
Odpočinkové a rekreační činnosti	6
Příprava na vyučování	6
Sebeobslužné a jiné činnosti	6
Podmínky přijímání dětí, průběh a odhlášení ze školní družiny	7
Materiální a ekonomické podmínky	7
Personální podmínky	7
Podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a pro vzdělávání nadaných dětí	8
Bezpečnost práce a ochrana zdraví	8
Podmínky pro hygienické a bezpečné působení	8

Všeobecná charakteristika školní družiny

Školní družina dává dětem možnost aktivně trávit volný čas a dále rozvíjet znalosti, schopnosti a dovednosti, postoj i hodnoty získané při dopolední výuce ve škole. Školní družina se stejně jako škola zaměřuje na individuální podporu dětí.

Školní družina nabízí prostor pro aktivní trávení volného času, rozvoj dovedností dětí, stmelování kolektivu i regeneraci. Děti si volí aktivity, kterým se budou během odpoledne věnovat. Mohou zvolit pobyt v učebně, ve které mohou odpočívat a volně si volit činnosti dle aktuálních potřeb.

Aktivity nabízené školní družinou mají široký záběr od pohybových, kreativních, zájmových činností až po venkovní aktivity přírodovědného či dovednostního zaměření. Školní družina spolupracuje s externími lektory a organizacemi, které nabízejí další možnosti trávení volného času.

Kombinace dobrého vybavení, vhodného prostoru a zkušenosti pedagogů umožňuje velkou pestrost aktivit, podporuje zájmy dětí a individuální přístup k jejich potřebám.

Charakteristika vzdělávacího programu a jeho cíle

Ve školní družině usilujeme o naplnění výchovné, vzdělávací, kulturní, regeneračně-relaxační, sociální a preventivní funkce. Vedeme děti k seberealizaci, sebepoznávání, objevování vlastních schopností a jejich rozvíjení.

Vytváříme rozmanitou a komplexní nabídku činností tak, abychom poskytovali co největší množství příležitostí, podnětů a zajímavostí v různých oborech činnosti a poznávání. Soustředíme se především na aktivity pohybové, kreativní a dovednostní.

Odpolední aktivity navazují na dopolední vyučování. Školní družina je dalším místem, kde dbáme na podporu dobrých vztahů, naplňujeme socializační a preventivní cíle. Žáci se v družině setkávají napříč třídami a tvoří nové skupiny. Utvářejí se tak kamarádské vazby napříč školním kolektivem. To umožňuje prevenci šikany a dobré klima ve škole. Školní družina je další místem, které v rámci prevence předchází sociálně patologickým jevům.

Cílem u jednotlivých aktivit je především rozvoj klíčových kompetencí a rozvoj talentu a zájmů jednotlivých dětí.

Cíle vzdělávání

Hlavním cílem školní družiny je podpora školy v naplňování cílů - poznej sebe sama a rozvíjej empatii a dobré vztahy. Tyto cíle se snažíme naplňovat rozvojem následujících kompetencí:

kompetence k trávení volného času

Dítě umí smysluplně trávit volný čas, umí si vybrat zájmové činnosti podle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i spontánních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací či jednostranné zátěže ze školního vyučování, umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

kompetence k učení

Žák si všímá souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje, učí se spontánně, ale i záměrně, zkušenosti uplatňuje v praxi, započatou práci dokončí, umí kriticky zhodnotit své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

kompetence k řešení problémů

Dítě si všímá problémů kolem sebe, hledá jejich řešení, chápe, že vyhýbání se jim nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, je schopno obhájit své řešení, uvědomuje si, že za své řešení nese zodpovědnost, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám, svá rozhodnutí se učí obhájit, je iniciativní, započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

komunikativní kompetence

Dítě ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, rozvíjí slovní zásobu, vyjadřuje se vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, zapojuje se do diskuze, umí řešit konflikty, umí se vyjádřit gesty i písemně, dokáže naslouchat druhým.

sociální a interpersonální kompetence

Dítě si uvědomuje nejen svá práva, ale i povinnosti, učí se plánovat, organizovat, řídit, hodnotit, rozpoznává vhodné i nevhodné chování, posiluje schopnost objektivně hodnotit své jednání a přijmout důsledky svého chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, umí spolupracovat, umí přijmout kompromis dokáže se prosadit i podřídit, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární, respektuje dohodnutá pravidla, chová se k ostatním tak, jak chce, aby se oni chovali k němu.

občanské kompetence

Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, netoleruje agresivitu, šikanu a dovede se jí bránit, vytváří bezpečné prostředí, podílí se na něm, dbá na osobní bezpečnost i bezpečnost druhých, respektuje, chrání a rozvíjí kulturní tradice národa, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

Jednotlivé oblasti školní družiny a jejich výukové cíle

pohyb

Cílem zařazování pohybových aktivit je se dostatečně a zdravě hýbat.

pobyt venku

Cílem podpory pobytu venku je objevovat okolí školy, rozvíjet vztah k přírodě a k udržitelnému životu, ukazovat dětem, jak je možné trávit volný čas venku a nabízet i dostatek pohybových aktivit na čerstvém vzduchu.

kreativita a dovednosti

Cílem nabídky těchto činností je hledat řešení určitého úkolu vlastní tvorbou, ukazovat dětem a umožňovat jim vyzkoušet si různé techniky tvorby, rozšířit paletu jejich dovedností v oboru, v kterém má daný žák/žákyně nadání a zájem.

relaxace

Cílem je věnovat dostatek času znovuobnovení sil, rozvíjet znalost vlastních potřeb a dovednost efektivního odpočinku.

Délka a časový plán vzdělávání

Školní vzdělávací program ŠD je pro pravidelnou formu zájmového vzdělávání sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu – tedy pro žáky 1. stupně ZŠ (1.-5.ročník). Pokud to kapacita umožňuje do družiny může být zapsán i žák 2. stupně.

Evaluace činností školní družiny

Naším cílem je, aby družina fungovala v úzkém spojení s dopolední výukou a potřebami dětí a učitelů. Snažíme se tedy sbírat podněty k činnosti a zlepšování.

Individuální – probíhá denní setkávání pedagogů před začátkem družiny, kdy se navzájem sdělují důležité informace z předchozího dne / dnů, zjišťování probíhá také pomocí rozhovorů s dětmi i rodiči.

Týmové – pravidelné týmové hodnocení probíhá na setkáních družinových pedagogů, které se konají jednou týdně nebo podle potřeby, komplexní hodnocení provádíme v pololetí a na konci školního roku.

Vedení školy – minimálně jednou za pololetí probíhá rozhovor vedený formou zpětné vazby s vedením školy. Zástupce pedagogů družiny se podle potřeby účastní provozních i pedagogických porad.

Formy a obsah vzdělávání ve školní družině

Oddělení ve školní družině jsou věkově smíšená. Každý žák si volí z nabídky činností zájmového charakteru. Činnosti se konají v prostorách školy nebo v docházkové vzdálenosti od školy a probíhají pravidelnou i příležitostnou formou. Spontánní aktivity tvoří neoddelitelnou součást pobytu ve školní družině.

Zájmové činnosti

Zájmové činnosti slouží k rozvoji osobnosti žáka, umožnění seberealizace, rozvoji pohybových dovedností a poznání (pracovně-technické, přírodovědné, sportovní, estetické, výtvarné, hudební, literární, dramatické, dopravní)

Odpočinkové a rekreační činnosti

Odpočinkové klidové činnosti jsou zařazovány především po obědě nebo v koncové části školní družiny (vyprávění, četba, stolní a společenské hry, volné rozhovory, spontánní činnosti, drobné rukodělné činnosti)

Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, mohou být i rušnější (pohybové hry v místnosti nebo venku, sportovní aktivity, vycházky)

Příprava na vyučování

Příprava na vyučování je nenásilně včleněna v rámci různých činností (didaktické hry, tématické vycházky, volné rozhovory a další), po domluvě s třídním učitelem mohou děti tento čas využít na přípravu a organizaci vyučování nebo dodělávání úkolů z vyučování.

Sebeobslužné a jiné činnosti

Žáci si osvojují návyky osobní hygieny, učí se kultuře stolování, chování ve společnosti a pečují o pořádek a čistotu ve svém okolí, mají neustále k dispozici vodu na pití a v době oběda a svačiny se sami obsluhují a uklízejí po sobě.

Příležitostné činnosti – výlety, exkurze, workshopy (pod vedením externích lektorů nebo rodičů dětí), tyto akce většinou překračují rámec jednoho oddělení a někdy jsou určeny i pro rodiče a veřejnost.

Naplňujeme volný čas zájmovou činností a zaměřujeme se na různé oblasti. Soustředíme se především na pohybové, venkovní, kreativní, dovednostní a relaxační činnosti. Jednotlivá témata daných činností jsou proměnlivá, nicméně věnujeme se především osobnostní, sociální, demokratické, environmentální a tělesné výchově, informačním a komunikačním technologiím, cizím jazykům, estetice a zdraví člověka.

V době, kdy dítě nemá zvolenou některou z nabízených činností, může být v herně a trávit svůj čas spontánní činností, případně odpočinkem, a to vždy za přítomnosti pedagogického pracovníka/pedagogické pracovnice. Pro volnou hru a odpočinek je prostor především v době po obědě a během svačiny a na konci družiny. Děti si mohou číst, hrát deskové a pohybové hry, dělat drobné rukodělné a tvůrčí činnosti, stavět si z kostek a z lega, nebo si povídat.

Podmínky přijímání dětí, průběh a odhlášení ze školní družiny

Škola nabízí docházku do školní družiny všem dětem docházejícím do školy. Poplatek za školní družinu je zahrnut v platbě školného. O přijetí dítěte do školní družiny rozhoduje ředitelka školy.

Žák je zapsán do školní družiny na základě písemné přihlášky / zápisového lístku vyplněného rodiči či zákonnými zástupci a odevzdaného pedagogům. Rodiče neprodleně ohlásí změny ve vyplněných údajích. Odhlášení dítěte ze školní družiny probíhá písemnou formou.

Podmínky docházky a vyzvedávání dítěte určí rodiče v zápisovém lístku. V případě vyzvednutí dítěte jinou osobou musí být tato osoba v zápisovém lístku uvedena. V případě změny v odchodu dítěte ze školní družiny je nutné o tom informovat školu písemně.

V případě nevyzvednutí dítěte se pedagog telefonicky spojí se zákonnými zástupci dítěte a domluví s nimi další postup předání. Pokud toto spojení nelze navázat, řeší situaci pedagog s vedením školy podle aktuálních možností.

Materiální a ekonomické podmínky

Školní družina se nachází v budově školy. K dispozici jsou kmenové třídy I. a II. trojročí, galerie, vstupní hala, ateliér, venkovní zahrada a nedaleká, v docházkové vzdálenosti umístěná dětská hřiště Brumlovka Lísek.

Pro jednotlivé aktivity je možné využívat třídy, které jsou v tu dobu volné a kde je i konkrétní vybavení (hudební nástroje, deskové hry). Žáci 1. Trojročí používají vybavení po dohodě. Kapacita školní družiny je 60 dětí.

Vybavení je přizpůsobené různému věku a výšce účastníků. Z pomůcek jsou k dispozici deskové hry, tvořivý materiál, stavebnice, tělocvičné pomůcky, kuchyňské náčiní, výtvarné pomůcky, knihy a notebooky.

Pro pohybové a venkovní činnosti využíváme školní zahradu, okolní hřiště a nedaleké lesoparky.

Žáci jsou informováni o bezpečnostních pravidlech a na jejich případné porušování jsou průběžně upozorňováni. Pedagogičtí pracovníci jsou pravidelně proškoleni v poskytnutí první pomoci.

Děti vedeme k ohleduplnosti k sobě navzájem i k vybavení školy. Jsou k dispozici i základní pomůcky na drobný úklid. Veškeré prostory jsou každý den uklízeny a to včetně podlahových krytin.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání ve školní družině je zajištěno kvalifikovaným pedagogickým personálem. Všichni vychovatelé procházejí pečlivým přijímacím řízením, jehož hlavní částí jsou osobní pohovory, jež mají za cíl dobře poznat uchazeče a zajistit soulad s jeho výchovně vzdělávacích strategií s filosofií školy. Považujeme za důležité, aby cíle jednotlivých vychovatelů byly ve shodě. Do školní družiny vybíráme vychovatele, kteří mají zkušenost s vedením zájmových aktivit. Většina vychovatelů je plně kvalifikovaná nebo si aktuálně doplňují vzdělání tak, aby odpovídalo českému právnímu systému.

Během odpoledne jsou k dispozici vychovatelé i pedagogové, doplňují je externí lektoři a lektorky na specializované aktivity. Každý z vychovatelů se kromě všeobecného záběru specializuje na určitou aktivitu (pohybové, výtvarné, dramatické, zdravotní, výživové, technologické, aj.)

Vychovatel má za úkol se věnovat dětem, nabízet různorodé aktivity, ale zároveň sledovat, zda jsou dodržována pravidla a tím vytváří bezpečné prostředí pro všechny. Dbá na klidnou, vysvětlující a empatickou komunikaci. Dává dětem průběžnou zpětnou vazbu na jejich zapojení a chování ve školní družině.

Vychovatelům nabízíme možnost dalšího sebevzdělávání a organizujeme pravidelně vzdělávací kurzy. I vychovatelé ze školní družiny jsou zapojeni do celoškolské prevence profesnímu vyhoření, jsou zapojeni do supervizi, teambuildingů a do systému zpětných vazeb.

Podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a pro vzdělávání nadaných dětí

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami věnujeme průběžně zvláštní pozornost podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit. Dbáme především na jejich integraci do kolektivu, máme dostatek pedagogického personálu, který se může věnovat aktuální individuálním potřebám daného dítěte. Komunikujeme individuálně s dítětem a rodiči o vhodnosti zapojení se do dané aktivity a v případě zájmu o aktivitu hledáme možné způsoby zapojení. Dítě si vždy může vybrat jinou činnost, dle aktuální potřeby. Pedagogický personál pravidelně vzděláváme v oblasti specifických vzdělávacích potřeb. Máme k dispozici bezbariérový přístup do školy a bezbariérové učebny a toalety. Ve škole jsou k dispozici speciální pedagogové, školní psycholožka, které je možné využít i pro konzultaci k zájmovému vzdělávání.

Pedagogické cíle nastavujeme s každým dítětem individuálně podle jeho/její vzdělávacích potřeb a možností a přizpůsobujeme jí nabídku aktivit.

Podobně jsme i připraveni na rozvoj talentovaných žáků. I s nimi připravujeme individuální plán a případně nabízíme další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmu.

Bezpečnost práce a ochrana zdraví

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení

- Struktura činností je volena s ohledem na nutnost odpočinku dětí po dopoledním vyučování, po obědě a svačině. Pitný režim je zajištěný v prostorách školní jídelny.
- Školní prostory včetně školní družiny jsou zkolaudované dle platných norem.
- Jednotlivé prostory školy mají svá bezpečnostní pravidla.
- Žáci jsou seznámeni s bezpečnostními pravidly jednotlivých školních prostor. Průběžně jsou upozorňováni na možná nebezpečí při dané aktivitě a vždy jsou použity potřebné ochranné pomůcky.
- Nebezpečné předměty jsou uchovány tak, aby k nim měl přístup jen pedagog a jsou používány jen pod jeho dohledem.
- V družině, na recepci a ve sborovně jsou k dispozici zdravotní pomůcky pro poskytnutí ošetření a první pomoci. Pro venkovní aktivity si bere pedagog cestovní lékárničku.
- Pedagogové jsou pravidelně proškolení v poskytnutí první pomoci.

- ⊙ Každý zaměstnanec je povinen v době pobytu dětí ve škole vždy uzavírat hlavní vchod do budovy školy.
- ⊙ Vychovatelé jsou povinni dbát na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí na své aktivitě i při pobytu venku mimo budovu školy.
- ⊙ Dítě informuje pedagoga ve chvíli, kdy chce opustit prostor družiny a sdělí mu, kam chce jít, případně za jak dlouho se vrátí. Prostor družiny opouští pouze se souhlasem vychovatele.
- ⊙ Dítě se neprodleně po vykonání dohodnuté činnosti vrací do příslušné třídy.
- ⊙ Vychovatel zná přesný počet dětí, které má na zodpovědnost a tento počet průběžně kontroluje.
- ⊙ Při pobytu mimo vnitřní prostory školy je vychovatel povinen znát počet dětí, se kterými opustil školní budovu a mít nepřetržitý přehled o všech těchto žácích, které má na zodpovědnost.
- ⊙ Bezpečnost a ochranu zdraví dětí ve škole zajišťuje škola svými zaměstnanci, pedagogickými i nepedagogickými. Zaměstnanec, který není pedagogickým pracovníkem / pedagogickou pracovnící, může ředitel školy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků určit pouze, pokud je zletilý a způsobilý k právním úkonům.
- ⊙ Každý úraz dítěte, ke kterému dojde v budově školy nebo jinde v souvislosti s výukou či jinou školní akcí, je dítě povinno hlásit pedagogovi nebo jinému dozorujícímu zaměstnanci / dozorující zaměstnankyni školy. Škola vede evidenci úrazů dětí, k nimž došlo ve škole nebo při činnostech s činnostmi ve škole souvisejících, vyhotovuje a zasílá záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím. Všichni zaměstnanci školy jsou povinni oznamovat údaje související s úrazy žáků, poskytovat první pomoc a vést evidenci úrazů podle pokynů vedení školy.
- ⊙ Žáci jsou předem seznámeni s pravidly, které platí pro různé typy akcí (exkurze, výlety, školy v přírodě). Při akcích konaných mimo budovu školy jsou žáci povinni dbát pokynů pedagogů/vychovatelů či jiných dozorujících zaměstnanců školy a při pohybu po veřejných komunikacích se řídit pravidly silničního provozu.